

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Typ posudku: *oponent*

Autorka práce: Bc. Hana Novotná

Název práce: Životní strategie žen ve vědě

Vedoucí práce: PhDr. Jan Balon, PhD.

Oponentka: doc. PhDr. Jadwiga Šanderová, CSc.

Navržené hodnocení: dobře - nepřijmout

Zdůvodnění Vašeho hodnocení práce (zejména výhrad a kritických připomínek) rozepište podle níže uvedených kritérií.

1. Je cíl práce (výzkumná otázka) jasně formulován a odpovídají mu závěry? Je práce vhodně strukturována?

Autorka si klade otázku, „jakými změnami prošly podmínky vědecké práce, jakým způsobem jsou tyto změny reflektovány vědeckými pracovníci a jak se následně odrážejí v jejich biografických“ (str. 1). V závěru pak shrnuje, že „dochází k posilování postavení žen ve vědě“ a také však „k utužování genderových stereotypů týkajících se role žen a mužů jak ve vědecké práci, tak také v souvislosti s její harmonizací s péčí o domácnost“ (s.51). O reflexi zde není ani zmínky. Závěry tak odpovídají cíli jen částečně. Struktura práce odpovídá záměru.

2. Opírá se autorka o dostatek literatury relevantní tématu práce? Využívá i cizojazyčné texty?

Autorka se opírá celkem o cca 50 titulů, z toho téměř polovina je v jazyce anglickém. Vybrané tituly jsou problematice relevantní, nedovedu však posoudit, zda autorka neopomněla některé, v daném kontextu klíčové, tituly. Poněkud úsměvně jsou odkazy na Durkheima a Webera (ani jeden z nich se v uvedených textech nezabývá tím, o čem autorka hovoří, ač se to z jejich názvu zdá).

3. Jaká je kvalita použitých dat nebo zdrojů (včetně jejich výběru, sběru a popisu) a metod jejich analýzy?

Autorka využívá dvou zdrojů dat. Jednak literatury zabývající se vývojem institucionalizace vědy u nás a jednak vlastního výzkumu. V závěru píše, že nejprve „provedla několik sond do literatury“ a v rámci tohoto „průzkumu“ (...) provedla exkurs do historického kontextu účasti žen na vědecké práci,“ (str. 51). To je vsuktu trefná charakteristika toho, co provedla a co by snad bylo do jisté míry únosné v bakalářské práci. Diplomová práce by však měla být opřena o trochu systematictější zpracování relevantní literatury týkající se vývoje účasti žen ve vědecké práci. Přiložený scénář rozhovorů vypadá v části věnované vědecké kariéře slibně, prezentované výsledky však naznačují, že autorka se při zpracování rozhovorů zaměřovala spíše na informace faktické povahy, než aby se alespoň pokusila zachytit, jak komunikační partnerky svoji situaci vnímaly a reflektovaly. Je škoda, že k práci není přiložen alespoň jeden přepsaný rozhovor, který by třeba tento můj dojem vyvrátil. Druhá část scénáře je podle mého názoru dosti návodná v duchu genderových stereotypů a autorka z rozhovorů opět využívá spíše faktické informace než reflexi prožívaných skutečností. ve vyprávění. Použitá metoda podle mého názoru není dostatečně zvládnutá, což je patrné zejména v závěru, v němž to, co respondentky uvedly, je nemístně zobecněno. Postrádám také diskusi závěrů a alespoň trochu metodické skepse. Vlastní analýza rozhovorů není dostatečně popsána a není tak dostatečně transparentní. Nic z toho podle mého názoru nelze v diplomové práci tolerovat

4. Jaká je kvalita argumentů, o něž autorka opírá závěry, k nimž dospěla?

Práce je v zásadě členěna do dvou základních částí. První má historickou povahu a autorka se zde zaměřila na proměny organizace vědecké práce během posledních 65 let a růst významu žen ve vědě. Jde o 11 stránkovou zcela mechanickou kompilaci cca 10 zdrojů. V druhé části autorka předkládá výsledky kvalitativního výzkumu, který provedla a který byl zaměřen především na sladování mateřské role s rolí vědecké pracovnice. Jak už jsem uvedla autorka v úvodu deklaruje, že se zajímá „především o proměny institucionálních aspektů vědecké práce a její reflexi v biografických vědkyň“. Za tímto účelem provedla a analyzovala 21 polostrukturovaných rozhovorů s vědeckými pracovníci přírodovědeckých a lékařských institucí. Respondentky rozdělila do tří věkových skupin a na základě porovnávání odpovědí v těchto třech skupinách chce ukázat význam proměn institucionálního kontextu v kariérních drahách vědkyň. Analýze rozhovorů předchází krátká kapitola (necelé 4 strany) věnovaná harmonizaci vědecké práce a péče o rodinu v diskursu rovných příležitostí ve vědě, opřena zejména o práce Linkové a Červinkové, jež má zřejmě dokumentovat, jak obtížné je pro vědkyně dosahovat kariérních pozic srovnatelných s pozicemi vědců (mužů). Analytická část je rozdělena do dvou základních kapitol (Proměna organizace vědecké práce a Harmonizace vědecké práce). V závěru se autorka snaží odpovědět na otázky, jež uvedla v úvodu. Odpovědi však nejsou podle mého názoru dostatečně podložené. Na základě analýzy 20 kvalitativních rozhovorů, nelze tvrdit, že „dochází k posilování postavení žen ve vědě“ a také však dochází „k utužování genderových stereotypů týkajících se role žen a mužů jak ve vědecké práci, tak také v souvislosti s její harmonizací s péčí o domácnost“ (s.51). Nejde o to, zda to tak je či nikoliv, ale o to, že na základě provedeného výzkumu nelze nic takového tvrdit. Jinými slovy, závěry nejsou podloženy argumenty.

5. Jsou v práci autorova/autorčina tvrzení a zjištění jasně odlišena od tvrzení a zjištění převzatých?

Ano.

6. Jaká je úroveň odkazového aparátu, jazyka a dalších formálních náležitostí?

V „historické“ části je odkazový aparát přímo přebujelý. Jako by autorka nikdy nečetla žádný odborný text a nevěděla tudíž, jak se pracuje s literaturou. Nebo snad někde viděla, že by se odkazovalo téměř za každou větou (např. str. 9), a někdy dokonce stále na též zdroj (např. na str. 4 na Štrbáňovou)? Text z tohoto hlediska působí dojem mechanické (nepromyšlené) kompilace výpisků z nahodile získané literatury. Po jazykové a formální stránce je práce v pořádku.

7. Jiné přednosti a/nebo nedostatky, které neodpovídají výše uvedeným kritériím (jsou-li jaké).

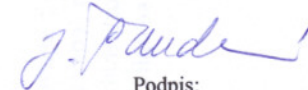
8. Náměty na diskuzi při obhajobě práce.

Autorka by měla podrobně vysvětlit jak probíhaly rozhovory a jak postupovala v jejich analýze.

Celkové hodnocení práce:

Práce podle mého názoru trpí zásadními nedostatky (nedostatečně zvládnutí metody, nepodložené závěry a nepromyšlená práce s literaturou) a je tudíž na samé hranici přijatelnosti. Nechci však autorku připravit o možnost se hájit a proto práci doporučuji k obhajobě s tím, že ji lze v nejlepším případě hodnotit jako dobrou.

Datum: 18.6.2015

Podpis: